

Ondersteuningsbehoefte van tienermoeders in West-Friesland

Onderzoek verricht door de Academische Werkplaats JGZ Noord-Holland,
in opdracht van de gemeenten Medemblik en Stede Broec

Deelnemende partners:

GGD Hollands Noorden

VUmc / EMGO+, afdeling Sociale Geneeskunde, lijn Jeugd en Gezondheid

Merel Keijsers, Dylia Kuijvenhoven, Elle Struijf, Mandy van den Brink

Marlou de Kroon, Sandra Proost, Lian Smaal, Very Meester

November 2013

Samenvatting

Tienermoederschap heeft de aandacht van beleidsmakers en wetenschappers. Uit onderzoek blijkt dat jong moederschap niet per definitie nadelige effecten heeft, maar dat goede ondersteuning vanuit het formele en informele netwerk een belangrijke factor is voor het fysieke en mentale welzijn van moeder en kind. Nederland heeft al jaren één van de laagste percentages tienermoederschappen. Toch is het belangrijk om het eigen beleid te evalueren en te onderzoeken hoe jonge moeders steun uit de omgeving ervaren.

In het huidige onderzoek is onderzocht aan welke ondersteuning tienermoeders behoefte hebben, welke ondersteuning zij krijgen vanuit het informele en het formele netwerk, en op welke gebieden zij ervaren dat de ondersteuning niet afdoende is of beter kan. Daarnaast is bij professionals nagegaan welke behoeften aan zorg zij zien bij tienermoeders. Drie typen steun zijn bekeken: praktisch-materiële steun, sociaal-emotionele steun; en advies en informatie. Door middel van een landelijke online vragenlijst, interviews met professionals uit de regio en een focusgroep met (aanstaande) tienermoeders uit de regio is de ondersteuningsbehoefte onderzocht. Ook zijn tweets over tienermoederschap verzameld en geanalyseerd, om een indicatie te krijgen van de publieke opinie over dit thema.

De meeste steun lijkt van het informele netwerk te komen, met name van de moeder (senior) en de partner (indien aanwezig). De tienermoeders stellen behoefte te hebben aan informatie en advies, om zaken 'op een rijtje te krijgen'; emotionele steun en erkenning; materiële hulp, met name huisvesting en financiële bijdrages. Ze noemden een onbevooroordeelde, gelijkwaardige benadering en het bieden van bevestiging als belangrijke eigenschappen van een hulpverlener. De professionals onderkenden deze behoeften, maar verschilden in hun benadering van jonge moeders. Sommigen vonden dat jong moederschap eigenlijk ongewenst is en dat zij de moeders actief moesten aanleren hun nieuwe verantwoordelijkheden op zich te nemen, anderen zagen zichzelf meer als wegwijzers die de overgang van puber naar moeder vergemakkelijkten. De publieke opinie over tienermoeders is, afgaand op meningsvorming op Twitter, overwegend negatief. Algemene problemen zijn: huisvesting, een overzichtelijk en gemakkelijk te vinden aanbod van steun voor verschillende hulpvragen. De vraag is of het verschil in benadering door professionals effect heeft op de hulpverlening, maar vanuit de resultaten is daar weinig over te zeggen.